

Joutsenmerkin kriteerit
Kahvipalvelut

Versio 1.3 • 5.11.2015 – 30.6.2023

Sisällysluettelo

Mitä on Joutsenmerkitty kahvipalvelu?	3
Miksi valita Joutsenmerkki	3
Mitä voidaan Joutsenmerkitä	3
Joutsenmerkin hakeminen	5
1 Laatu- ja ympäristöjärjestelmän vaatimukset	6
2 Ympäristövaatimukset	7
2.1 Kulutustarvikkeita koskevat vaatimukset	7
2.2 Kuljetusta koskevat vaatimukset	8
2.3 Käyttökemikaaleja koskevat vaatimukset	9
2.4 Kahvikoneita koskevat energiavaatimukset	11
2.5 Kahvikoneen komponentteja koskeva ympäristö- ja terveysvaatimukset	12
Joutsenmerkin säännöt palveluille	14
Valvonta	14
Käyttöoikeuden voimassaoloaika	14
Uudet kriteerit	14

Liite 1 Ei sallitut aineet kahvikoneen elintarvikkeiden kanssa kosketuksissa olevissa komponenteissa

Liite 2 Puhdistusaineiden sisältämät vaatimukset

Liite 3 Sosiaalisen vastuullisuuden merkintöjä koskevat vaatimukset

100 Kahvipalvelut, versio 1.3, 16.2.2021

Tämä on käänös ruotsinkielisestä asiakirjasta. Ristiriitatapauksissa pätee alkuperäinen teksti.

Osoitteet

Pohjoismaiden ministerineuvosto päätti vuonna 1989 perustaa vapaaehtoisen ja virallisen ympäristömerkin. Alla olevat organisaatiot/yritykset vastaavat merkin toiminnasta kyseisten maiden hallitusten toimeksiannosta. Lisätietoa yritysten nettisivuilta:

Suomi:

Ympäristömerkintä
PL 489
FI-00101 Helsinki
Puh: +358 9 6122 5000
joutsen@ecolabel.fi
www.joutsenmerkki.fi

Norja:

Miljømerking
Henrik Ibsens gate 20
NO-0255 Oslo
Puh: +47 24 14 46 00
info@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Tanska:

Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Göteborg Plads 1
DK-2150 Nordhavn
Fischersgade 56, DK-9670 Løgstør
Puh: +45 72 300 450
info@ecolabel.dk
www.ecolabel.dk

Islanti:

Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 Reykjavík
Puh: +354 591 20 00
svanurinn@ust.is
www.svanurinn.is

Ruotsi:

Miljömärkning Sverige AB
Box 38114
SE-100 64 Stockholm
Puh: +46 8 55 55 24 00
info@svanen.se
www.svanen.se

Tämän asiakirjan saa kopioida vain kokonaisuudessaan tekemättä siihen muutoksia. Asiakirjan tekstiä saa lainata vain, jos sen laatija Pohjoismainen ympäristömerkintä mainitaan.

Mitä on Joutsenmerkitty kahvipalvelu?

Joutsenmerkitty kahvipalvelu:

- Palvelussa käytetään energiatehokkaita kahvikoneita.
- Palvelu asettaa tiukat ympäristövaatimukset ja terveyttä koskevat vaatimukset kahvikoneen komponenttien materiaaleille
- Palvelun elintarvikkeista suuri osa on luomusertifioitua kahvia ja muita luomusertifioituja elintarvikkeita.
- Palvelu asettaa tiukat ympäristövaatimukset kulutustarvikkeille.
- Palvelu toteutetaan energia- ja ilmastotehokkailla kuljetuksilla.
- Palvelu takaa hyvät laatu- ja hygieniavaatimukset.

Miksi valita Joutsenmerkki

- Kahvipalvelut voivat käyttää Joutsenmerkkiä markkinoinnissaan. Joutsenmerkki on erittäin tunnettu ja arvostettu Pohjoismaissa.
- Joutsenmerkki on kustannustehokas ja yksinkertainen tapa tiedottaa yrityksen ympäristötyöstä ja sitoutumisesta ympäristöasioiden hoitoon asiakkaille.
- Joutsenmerkki selventää tärkeimmät ympäristöasiat ja opastaa kuinka yritykset voivat vähentää päästöjä, luonnonvarojen käyttöä ja jätekuormitusta.
- Ympäristöystävällinen tuotanto antaa yritykselle hyvät valmiudet viranomaisten tuleviin ympäristövaatimuksiin.
- Joutsenmerkin toimii suunnannäyttäjänä yrityksen ympäristötyölle.
- Joutsenmerkki asettaa ympäristövaatimusten lisäksi vaatimuksia myös tuotteen laadulle. Hyvä laatu on ympäristöteko ja Joutsenmerkki on myös laadun tae.

Mitä voidaan Joutsenmerkitä

Ympäristömerkitty tuoteryhmä on Kahvipalvelut.

Kahvipalvelulla tarkoitetaan palvelua, jonka pitää sisältää:

- alla mainitut vaatimukset täyttävän kahvikoneen toimituksen ja asennuksen
- kahvikoneen huollon ja ylläpidon
- kahvikoneen kulutustarvikkeet¹.

Kahvipalvelutoimittaja voi olla:

- a) Kahvikoneen huollon ja ylläpidon sekä kahvikoneen kulutustavaraoiden toimittaja.
- b) Toimittaja, jolla on erillinen sopimus kahvipalvelutoimittajan kanssa (sisältäen huolto ja ylläpito) ja kulutustavaraoiden toimittajan kanssa, nämä sopimukset yhdessä vastaavat kohdan a) kokonaistoimitusta.

---

¹ Kahvipalvelutoimittajan ei tarvitse toimittaa tuoremaitoa (O4), lautasliinoja (O5) tai mukeja (O6) asiakkaille, jotka ostavat joutsenmerkityn kahvipalvelun. Mikäli nämä kulutustarvikkeet toimitetaan asiakkaalle, niiden tulee täyttää kriteerin vaatimukset.

Mitä ei voida joutsenmerkitä?

Seuraavia ei voida Joutsenmerkitä:

- pelkästään kahvikoneet laitteina
- kahvipalvelu sisältäen kahvikoneet, joissa käytetään kertakäyttökapseleita
- kahvipalvelu, jossa yli 30 prosenttia toimijan kahvikoneista on säiliökeittimeä (englanniksi bulk brewers) ja perinteisiä espressokoneita.

Kahvikone

Joutsenmerkityssä kahvipalvelussa voidaan käyttää ammattikäyttöön tai julkiseen käyttöön tarkoitettuja täys- tai puoliautomaattisia kahvikoneita, eli työpaikoille tai julkisiin tiloihin, kuten odotustiloihin, ravintoloihin, hotelleihin ja kouluihin tarkoitettuja kahvikoneita.

Kahvikoneen tulee valmistaa kuumia kahvijuomia, mutta niiden lisäksi sillä voidaan valmistaa myös muita juomia, kuten kaakaota tai kuumaa vettä.

Joutsenmerkittyyn kahvipalveluun kuuluvat säiliökeitimet perinteiset espressokoneet (täys- ja puoliautomaattiset), jos niiden osuus on enintään 30 % Joutsenmerkityn kahvipalvelun toimijan kahvikoneiden määrästä. Tällöin säiliökeitimet ja espressokoneet kuuluvat joutsenmerkittyyn palveluun, vaikka energiankulutuksen testaus ei sisälly European Vending Associations Energy Management Protocol -protokollaan (EVA-EMP) tai DIN 18873-2standardiin.

Ammattikäyttöön tai julkisiin tiloihin tarkoitetut kapselikaahvikoneet eivät kuitenkaan kuulu tuoteryhmään. Kotitalouskäyttöön tarkoitettuja kahvikoneita, suodatinkahvinkeittimeä ja kahvinkeittimeä ei myöskään katsota joutsenmerkittyyn kahvipalveluun kuuluviksi.

Kulutustarvikkeet

Kulutustarvikkeilla tarkoitetaan kahvia, maitoa (maitojauhetta ja tuoretta maitoa), kermaa, sokeria, teetä, kaakaota (suklaa), mukeja ja lautasliinoja.

Kahvipalvelutoimittajan ei tarvitse toimittaa tuoremaitoa (O4), lautasliinoja (O5) tai mukeja (O6) asiakkaille, jotka ostavat joutsenmerkityn kahvipalvelun. Mikäli nämä kulutustarvikkeet toimitetaan asiakkaalle, niiden tulee täyttää kriteerin vaatimukset.

Joutsenmerkitty ja ei-joutsenmerkitty palvelu

Joutsenmerkittyjä kahvipalveluita myyvä/tarjoava yritys voi lisäksi tarjota muun tyyppistä kahvipalvelua, jotka eivät täytä joutsenmerkityn kahvipalvelun kriteerejä. On kuitenkin tärkeää, että joutsenmerkitty kahvipalveluyritys ilmoittaa selkeästi viestinnässään ja markkinoinnissaan, mitkä kahvipalvelut ovat joutsenmerkittyjä.

Joutsenmerkin hakeminen

Hakeminen ja maksut

Tietoa tämän tuoteryhmän hakemisesta ja maksuista saa Joutsenmerkin kotisivuilta, katso osoitteet sivulta 2.

Mitä vaaditaan?

Hakemus koostuu hakemuslomakkeesta/webbilomakkeista sekä dokumentaatiosta, joka osoittaa, että vaatimukset on täytetty.

Jokainen vaatimus on merkitty O-kirjaimella (pakollinen vaatimus) sekä numerolla. Luvan saamiseksi on kaikkien vaatimusten täytyttävä.

Jokaisen vaatimuksen kohdalla on kuvattu miten vaatimus dokumentoidaan. Tekstissä on lisäksi symboleja, joilla kuvataan dokumentointitavat. Symbolit ovat:

☒   Lähetä dokumentaatio hakemuksen mukana

ℙ   Tarkistetaan paikan päällä.

Pohjoismainen ympäristömerkintä käsittelee kaiken saadun tiedon luottamuksellisesti. Alihankkijat voivat lähettää dokumentaatiota suoraan Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle, myös tämä tieto käsitellään luottamuksellisesti

Luvan voimassaoloaika

Ympäristömerkin käyttöoikeus on voimassa niin kauan kuin tuote täyttää vaatimukset tai kunnes kriteereiden voimassaoloaika päättyy. Ympäristömerkinnällä on oikeus pidentää kriteereiden voimassaoloaika sekä tarkistaa kriteereiden sisältöä. Mikäli kriteereitä pidennetään, myös luvan voimassaoloaika pidennetään automaattisesti ja luvanhaltijaa tiedotetaan asiasta.

Ympäristömerkintä ilmoittaa uusista tämän jälkeen voimaan tulevista vaatimuksista viimeistään vuotta ennen kriteereiden päättymispäivää. Näin luvanhaltijalle annetaan mahdollisuus uusien käyttö lupansa.

Tarkistus paikan päällä

Hakemuksen yhteydessä Pohjoismainen ympäristömerkintä tarkistaa paikan päällä, että vaatimukset täytetään. Tarkistuksessa on voitava esittää laskelmien perusteet, lähetettyjen todistuksien alkuperäiskappaleet, mittauspöytäkirjat, ostotilastot ja vastaavat, jotka vahvistavat vaatimusten täyttymisen.

Lisätiedot

Ympäristömerkintä antaa mielellään lisätietoja, katso osoitteet sivulta 2. Lisätietoa ja apua hakemiseen löytyy kunkin maan Ympäristömerkintäorganisaation kotisivuilta.

1 Laatu- ja ympäristöjärjestelmän vaatimukset

01 Kirjalliset työohjeet

Kahvikoneen puhdistuksen/huollon kirjalliset työohjeet pitää olla saatavilla paikan päällä. Tämä pätee riippumatta siitä kuka hoitaa koneen puhdistuksen/huollon.

Työohjeissa tulee mainita seuraavat tiedot:

- vastuhenkilö: kuka/ketkä ovat vastuussa koneen puhdistuksesta/huollosta
- kuvaus: lyhyt kuvaus työtehtävistä, esim. kahvikoneen puhdistaminen tai varaosien kuten letkujen ja vastaavien osien vaihtaminen (varaosien tulee täyttää O13 vaatimukset)
- suoritusväli: maininta siitä, miten usein työtehtävät tehdään (esim. päivittäin, viikoittain tai vuosittain)
- puhdistettavat kohteet: maininta siitä, mitkä kahvikoneen pinnat tai komponentit puhdistetaan (esim. pohja, seinät tai komponentit)
- käytettävät puhdistuskemikaalit (kemikaalien tulee täyttää vaatimukset O9 ja O10).

Kirjallisten työohjeiden tulee sisältää suositukset kulutustarvikkeiden oikeasta jätteenkäsittelytavasta sekä hävikin estämisestä juoman täytön yhteydessä.

Kahvipalvelun tarjoajan tulee tallentaa uudet ja muuttuneet työohjeet kirjallisesti ja pystyä osoittamaan ne Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle.

Kopio kirjallisista työohjeista (asiakkaan ja/tai kahvipalvelun tarjoajan versiot).

02 Laatujärjestelmän vaatimukset

Kahvipalvelun tarjoajan tulee nimetä henkilö, joka vastaa ympäristömerkinnän vaatimusten noudattamisesta, sekä henkilö, joka toimii Pohjoismaisen ympäristömerkinnän yhteyshenkilönä.

Kahvipalvelun tarjoajan tulee varmistaa laatujärjestelmän toimenpiteiden tai ohjeiden avulla, että Pohjoismaiseen ympäristömerkintään otetaan yhteyttä silloin, jos toiminnassa ilmenee Joutsenmerkin kriteerien noudattamiseen vaikuttavia muutoksia tai poikkeuksia.

Kopiot toimenpiteistä tai ohjeista, joilla varmistetaan, että Pohjoismaiseen ympäristömerkintään otetaan yhteyttä muutos- tai poikkeamatapauksissa.

03 Vuosiseuranta

Kahvipalvelun tarjoajan tulee varmistaa vuosiseurannan avulla, että Joutsenmerkin vaatimuksia noudatetaan Joutsenmerkin koko voimassaolon ajan. Vuosiseuranta tulee päivittää ja sen tulee olla saatavilla Joutsenmerkin voimassaolon ajan.

Jos vuosiseurannassa käy ilmi, että kahvipalvelun tarjoajan Joutsenmerkin kriteereihin liittyvät olosuhteet ovat muuttuneet (esim. vaihtunut kahvilaatu tai kahvikone, vaihtuneet kahvinkeitin varaosat tai puhdistusaineet tai muutokset kulutustarvikkeissa), kahvipalvelun tarjoajan tulee ottaa yhteyttä Pohjoismaiseen ympäristömerkintään. Kriteerien täyttymisen perusteena käytetään aina viimeisintä vuosiselvitystä.

Vuosiseurantaan tulee sisältyä vaatimukset:

- Kulutustarvikkeita koskeva vaatimus (04-06)
- Kemikaaleja koskevat vaatimukset (O9-O10)
- Kahvikoneita koskevat vaatimukset (O11-O14)

ρ Vuosiseurannan tietojen dokumentointi tarkastetaan tarkastuskäynnillä.

2 Ympäristövaatimukset

2.1 Kulutustarvikkeita koskevat vaatimukset

04 Sertifioituja elintarvikkeita koskeva vaatimus

Vaatimus koskee elintarvikkeita (laskettuna kiloissa), jotka toimitetaan Joutsenmerkityn kahvipalvelun asiakassopimuksen mukaisesti.

- Kahvista vähintään 90 prosenttia tulee olla luomutuotteita*.
- Teestä, kaakaosta (suklaasta), sokerista, maidosta (maitojauheesta tai tuoreesta maidosta²) ja kermasta vähintään 50 prosenttia tulee olla luomutuotteita*.
- Kahvista vähintään 30 prosenttia tulee olla sosiaalisesti vastuullisia tuotteita**. Näiden elintarvikkeiden sisällöstä vähintään 90 paino- % tulee olla sertifioitu³.
- Teestä, kaakaosta (suklaasta) ja sokerista vähintään 10 prosenttia tulee olla sosiaalisesti vastuullisia tuotteita**. Näiden elintarvikkeiden sisällöstä vähintään 90 paino- % tulee olla sertifioitu⁴.

*Luomuelintarvikkeilla tarkoitetaan elintarvikkeita, jotka on sertifioitu EU:n asetusten (EY) N:o 834/2007, (EY) N:o 889/2008 ja (EY) N:o 1235/2008 mukaan, ja joissa on esimerkiksi merkintä EU ekologiskt, KRAV, Luomu, Debio, Statskontrollerat ekologiskt (Ø-märket) tai Tún-liffrænt.

**Sosiaalisesti vastuullisilla tuotteilla tarkoitetaan elintarvikkeita, jotka on sertifioitu liitteen 3 vaatimukset täyttävien sertifiointijärjestelmien mukaisesti.

Vaatimusten täytyminen tulee osoittaa vuosiseurannalla Joutsenmerkin voimassaolon ajan vaatimuksen O3 mukaisesti.

Joutsenmerkkiä haettaessa:

- ☒ Yhteenveto joutsenmerkityn kahvipalvelun asiakassopimusten mukaan toimittamista elintarvikkeista, jotka ovat sertifioituja luomutuotteita ja sosiaalisesti vastuullisia tuotteita. Joukaisesta tuotteesta tulee mainita valmistaja, toimittaja ja sertifiointi/merkintä.

05 Lautasliinoja koskeva vaatimus

Vaatimus koskee Joutsenmerkittyyn kahvipalveluun kuuluvia lautasliinoja. Joutsenmerkittyyn kahvipalveluun kuuluvien lautasliinojen tulee olla ympäristömerkittyjä. Ympäristömerkityillä tuotteilla tarkoitetaan joutsenmerkittyjä tai EU-ympäristömerkittyjä tuotteita.

² Tuoreen maidon ei tarvitse sisältyä Joutsenmerkittyyn kahvipalveluun, , mutta jos se sisältyy, , tulee sen täyttää kriteeridokumentin vaatimukset.

³ Elintarvikkeilla, jotka ovat sertifioituja sosiaalisesti vastuullisia tuotteita, tulee olla korkea sertifioitu sisältö (vähintään 90 paino-% sisällöstä sertifioitu).

⁴ Elintarvikkeilla, jotka ovat sertifioituja sosiaalisesti vastuullisia tuotteita, tulee olla korkea sertifioitu sisältö (vähintään 90 paino-% sisällöstä sertifioitu).

Vaatimusten täytyminen tulee osoittaa vuosiselvityksellä Joutsenmerkin voimassaolon ajan vaatimuksen O3 mukaisesti.

Joutsenmerkkiä haettaessa:

- Joutsenmerkityssä kahvipalvelussa toimitettavien ympäristömerkittyjen lautasliinujen nimi ja lupanumero.

06 Kertakäyttömukeja koskeva vaatimus

Vaatus koskee Joutsenmerkittyyn kahvipalveluun sisältyviä Joutsenmerkittyjä kertakäyttömukeja. Vaatus koskee ainoastaan kertakäyttömukeja, ei niihin mahdollisesti kuuluvia kansia.

Joutsenmerkityssä kahvipalvelussa toimitettavien mukien materiaalista vähintään 90 painoprosenttia tulee olla valmistettu uusiutuvasta materiaalista*.

Poikkeuksena tästä ovat epäorgaaniset täytemateriaalit, joita voidaan käyttää kertakäyttötuohteessa enintään 20 painoprosenttia. Kertakäyttötuohteesta enintään 10 painoprosenttia voi koostua uusiutumattomasta materiaalista valmistetuista lisäaineista, pintakäsittelyaineista ja liimoista. Kertakäyttötuohteessa voi siis olla täytemateriaalia ja muita uusiutumattomia materiaaleja yhteensä enintään 30 painoprosenttia.

* Uusiutuvilla raaka-aineilla tarkoitetaan biologisia materiaaleja, jotka uusiutuvat luonnossa. Näihin kuuluvat tuotteen hajoavat osat, jäte ja tähteet maataloudesta ja kalanviljelystä (sekä kasvi- että eläinperäiset), kestävä metsänhoito ja vastaavat teollisuudenalat sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteen biologisesti hajoava osuus.

Vaatimusten täytyminen tulee osoittaa vuosiseurannalla Joutsenmerkin voimassaolon ajan vaatimuksen O3 mukaisesti.

Joutsenmerkkiä haettaessa:

- Mukien toimittajan selvitys Joutsenmerkityn kahvipalvelussa toimitettujen mukien sisältämästä uusiutuvan raaka-aineen osuudesta.
- Joutsenmerkityssä kahvipalvelussa toimitettavien ympäristömerkittyjen mukien nimi ja lupanumero.

2.2 Kuljetusta koskevat vaatimukset

07 Kuljetusta koskevat vaatimukset

Kahvipalveluiden toimittajan kahvipalvelukuljetuksiin käyttämien ajoneuvojen yhteismäärästä vähintään 95 prosenttia tulee olla Euronorm 5 -vaatimusten mukaisia.

Vaatus koskee kahvipalveluiden toimittajan omia ajoneuvoja sekä leasing-ajoneuvoja, joita käytetään kahvipalveluiden toimittamiseen.

Euro 6 -vaatimukset täyttävä ajoneuvo täyttää myös Euronorm 5 -vaatimukset. Sähkökäyttöiset autot täyttävät Euronorm 5 -vaatimukset.

Joutsenmerkkiä haettaessa:

- Luettelo, joka sisältää kaikkien kahvipalveluiden toimittamisessa käytettävien ajoneuvojen rekisterinumerot ja valmistusvuosi.
- Laskelma Euronorm 5 -vaatimukset täyttävien ajoneuvojen osuudesta kahvipalveluiden toimittamisessa käytettävien ajoneuvojen kokonaismäärästä.

08 Kuljetusten toimintatapa

Joutsenmerkittyjen kahvipalveluiden toimituksissa (kahvikoneen toimitus ja asennus sekä huolto ja ylläpito sekä kahvikoneen kulutustavaroiden toimitus) käyttämille omille ajoneuvoille ja leasing-ajoneuvoille tulee olla olemassa seuraava toimintatapa:

- Kaikkien kahvipalvelun kuljetuksia ajavien henkilöiden tulee olla suorittaneet ympäristöä huomioivan/taloudellisen ajotavan kurssin. Tulee olla käytössä toimenpide, jolla varmistetaan, että uudet työntekijät suorittavat kurssin kuuden (6) kuukauden kuluessa työn aloituksesta. Ympäristöä huomioivan/taloudellisen ajotavan kurssi tarkoittaa esimerkiksi EcoDriving -kurssia.
- Ajoneuvojen säännöllinen huolto.
- Ajoneuvojen hankinnassa tulee suosia ajoneuvoja, joiden polttoaineenkulutus on alhainen ja joiden renkaiden vierintävastus on alhainen (renkaiden energiamerkintä).
- Ajaminen mahdollisimman tehokkaasti etäisyyksien ja kapasiteetin hyödyntämisen kannalta.

Joutsenmerkkiä haettaessa:

- Kopio kuljetusten toimintatavasta, jossa mainitaan vähintään edellä luetellut kohdat.
- Kurssin järjestäjän todistus siitä, että kaikki kahvipalvelun kuljetuksia ajavat työntekijät ovat suorittaneet ympäristöä huomioivan/taloudellisen ajotavan kurssin sekä kuvaus toimenpiteestä, jolla varmistetaan, että uudet työntekijät suorittavat kurssin kuudessa kuukaudessa.

2.3 Käyttökemikaaleja koskevat vaatimukset

09 Puhdistusaineita koskevat vaatimukset, luokitus

Kahvikoneen toimittajan tulee suositella tai toimittaa kahvikoneen puhdistuksessa käytettävät puhdistusaineet. Tämä koskee käyttäjän tai asiakkaan ja kahvipalveluyrityksen henkilökunnan tekemää puhdistusta.

Puhdistusaine ei saa olla luokiteltu oheisen taulukon 1, CLP-asetuksen 1272/2008 tai sen myöhempien muutosten mukaan:

Taulukko 1. Tuotteen luokitus

Luokitus CLP-asetuksen 1272/2008 mukaan	
Vaarallisuusluokka	Vaarailmoitus
Vaarallinen vesiympäristölle	Luokka: Akuutti 1 vaaralausekkeella H400 Luokka: Krooninen 1 vaaralausekkeella H410 Luokka: Krooninen 2 vaaralausekkeella H411 Luokka: Krooninen 3 vaaralausekkeella H412 Luokka: Krooninen 4 vaaralausekkeella H413
Välitön myrkyllisyys	Luokka: 1 ja 2 vaaralausekkeilla H300, H310 ja H330 Luokka: 3 vaaralausekkeilla H301, H311 ja H331 Luokka: 4 vaaralausekkeilla H302, H312 ja H332
Elinkohtainen myrkyllisyys (STOT) yksittäisissä altistumistapauksissa ja toistuvassa altistuksessa	STOT SE luokka: 1 vaaralausekkeella H370 STOT SE luokka: 2 vaaralausekkeella H371 STOT RE luokka: 1 vaaralausekkeella H372 STOT RE luokka: 2 vaaralausekkeella H373

Vaarallinen hengitettynä	Luokka: 1 vaaralausekkeella H304
Hengitysteitä tai ihoa herkistävä	Luokka: 1, 1A ja 1B vaaralausekkeella H334 Luokka: 1, 1A ja 1B vaaralausekkeella H317
Syöpää aiheuttava	Luokka: 1A ja 1A vaaralausekkeella H350 Luokka: 2 vaaralausekkeella H351
Perimää vaurioittava	Luokka: 1A ja 1B vaaralausekkeella H340 Luokka: 2 vaaralausekkeella H341
Lisääntymiselle vaarallinen	Luokka: 1A ja 1B vaaralausekkeella H360 Luokka: 2 vaaralausekkeella H361 Lisäluokka vaikutuksille imettämiseen tai imettäessä vaaralausekkeella H362

Huomaa, että puhdistusaineen valmistaja vastaa luokituksen oikeellisuudesta.

Vaatimusten täytyminen tulee osoittaa vuosiseurannalla Joutsenmerkin voimassaolon ajan vaatimuksen O3 mukaisesti.

Joutsenmerkkiä haettaessa:

Kahvikoneen puhdistusaineen käyttöturvallisuustiedote REACH-kemikaaliasetuksen (1907/2006) liitteen II mukaisesti.

O10 Puhdistusaineita koskevat vaatimukset, kielletyt aineet

Puhdistusaine ei saa sisältää* seuraavia aineita:

- Alkyylibentseenisulfonaatit (APEO) ja niiden johdannaiset (APD)
- Dialkyyldimetyyliammoniumkloridi (DADMAC)
- Lineaariset alkyylibentseenisulfonaatit (LAS)
- Reaktiiviset klooriyhdisteet
- Hopeananohiukkaset
- Eriyistä huolta aiheuttavat aineet (SVHC)
- PBT- ja vPvB- aineet on määritelty REACH-asetuksen liitteessä XIII (CLP-asetus 1907/2006)

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:396:0001:0849:FI:PDF>

* Sisältyviksi aineiksi katsotaan kaikki tuotteessa mainitut aineet, myös raaka-aineisiin lisätyt aineet (esim. säilöntä- ja stabilointiaineet), mutta ei raaka-aineen valmistuksessa syntyviä epäpuhtauksia. Epäpuhtauksia ovat tuotannon sisältäen raaka-aineiden valmistuksen jäämät, joiden pitoisuus valmiissa tuotteessa on alle 100 ppm (0,01 painoprosenttia, 100 mg/kg), mutta eivät aineet, joita on lisätty raaka-aineeseen tai tuotteeseen tietoisesti ja tarkoituksellisesti, pitoisuudesta riippumatta. Raaka-aineiden epäpuhtaudet, joiden pitoisuus raaka-aineessa on yli 1,0 %, katsotaan sisältyviksi aineiksi. Sisältyviksi aineiksi katsotaan myös aineiden tunnetut hajoamisaineet/-tuotteet.

Vaatimuksen täytyminen vakuutetaan parhaan tietämyksen ja tiedon mukaisesti. Mikäli tapahtuu kehitystä tai ilmenee uutta tietoa, tulee toimittaa päivitetty todistus Pohjoismaiselle Ympäristömerkinnälle.

Vaatimusten täytyminen tulee osoittaa vuosiseurannalla Joutsenmerkin voimassaolon ajan vaatimuksen O3 mukaisesti.

Joutsenmerkkiä haettaessa:

Puhdistusaineen valmistajan täyttämä ja allekirjoittama liite 2.

2.4 Kahvikoneita koskevat energiavaatimukset

011 Kahvikoneita ja kylmäkaappeja koskevat energiavaatimukset

Vaatus koskee Joutsenmerkityn kahvipalvelun kahvikonetta ja siihen kuuluvaa kylmäkaappia.

Kahvikoneiden, jotka on testattu European Vending Associations Energy Measurement Protocol -testimentelmän (EVA EMP) version 3.0B mukaan, tulee täyttää vaatimus:

- Energiankulutuksen tulee olla ≤ 140 Wh/littraa kahvikoneilla, joiden kapasiteetti on ≤ 5 litraa/24 h tai ≤ 80 kuppia/vuorokausi, tai
- Energiankulutuksen tulee olla ≤ 190 Wh/littraa kahvikoneilla, joiden kapasiteetti on > 5 litraa/24 h tai > 80 kuppia/vuorokausi

Kahvikoneiden, jotka on testattu DIN 18873–2:2013 mukaan, tulee täyttää vaatimus:

- Energiahäviön tulee olla $\leq 1,5$ kWh/vuorokausi kahvikoneilla, joiden kapasiteetti on < 100 kuppia/vuorokausi sekä kahvikoneilla ilman tuoremaidon, tai
- Energiahäviön tulee olla $\leq 1,9$ kWh/vuorokausi kahvikoneilla, joiden kapasiteetti on $100 - 200$ kuppia/vuorokausi kahvikoneilla joissa tuoremaidon, tai
- Energiahäviön tulee olla $\leq 2,7$ kWh/vuorokausi kahvikoneilla, joiden kapasiteetti on > 250 kuppia/vuorokausi kahvikoneilla, joissa tuoremaidon

Jos joutsenmerkityssä kahvipalvelussa kahvikoneeseen on liitetty integroitu kylmäkaappi, järjestelmä tulee testata edellä olevien raja-arvojen mukaisesti. Jos kahvikoneeseen kytketään myöhemmin kylmäkaappi maidon säilytystä varten, tulee kylmäkaappi testata erikseen standardin DIN 18873-2: 2013 mukaan, ja sen energiahäviön tulee olla ≤ 130 Wh/vuorokausi, kylmäkaapin kapasiteetin litraa kohti.

Vaatus ei koske säiliökeitin (englanniksi bulk brewers) eikä perinteisiä espressokeitin edellyttäen, että tuoteryhmämääritelmä täyttyy.

Vaatus kahvinkeitin testauksesta EVA-EMP-testimentelmän, version 3.0B (14.2.2011) ja standardin DIN 18873-2: 2013 (lokakuu 2013) mukaan:

Jos akkreditoitu ei erityisesti edellytetä, testaus- tai analyysilaboratorion tulee täyttää standardin ISO 17025 yleiset vaatimukset koskien testaus- ja kalibrointilaboratorioiden laadunvarmistusta tai tulee olla virallisesti GLP-hyväksytty analyysilaboratorio.

Kahvikoneen valmistajan testauslaboratorio voidaan hyväksyä analyysien ja mittauksen tekemiseen seuraavilla edellytyksillä:

- *viranomaiset valvovat näytteenottoa ja analysointia tai*
- *valmistajalla on laatuvarmistusjärjestelmä, joka sisältää näytteenoton ja analysoinnin ja joka on sertifioitu standardin ISO 9001 tai ISO 9002 mukaisesti.*

Vaatimusten täyttyminen tulee osoittaa vuosiseurannalla Joutsenmerkin voimassaolon ajan vaatimuksen O3 mukaisesti.

Joutsenmerkkiä haettaessa:

- Kahvikoneen tai integroidun järjestelmän, sisältäen kylmäkaapin, energiamittauksen testipöytäkirja tai testiraportti EVA-EMP-testimentelmän version 3.0B tai standardin DIN 18873-2: 2013 mukaisesti.
- Kylmäkaapin, energiamittauksen testiraportti standardin DIN 18873-2: 2013 mukaisesti.

012 Energiansäästötilatoiminto

Joutsenmerkityssä kahvipalvelussa käytetyissä kahvikoneissa tulee olla energiansäästötilatoiminto. Toiminto tulee olla asetettavissa päälle silloin, kun henkilökunta ei ole paikalla.

Vaatimusten täytyminen tulee osoittaa vuosiseurannalla Joutsenmerkin voimassaolon ajan vaatimuksen O3 mukaisesti.

Joutsenmerkkiä haettaessa:

- Kuvaus siitä, että kahvikone on varustettu energiansäästötilatoiminnolla.
- Kuvaus siitä, miten kahvikoneen energiansäästötilatoiminto asetetaan.

2.5 Kahvikoneen komponentteja koskeva ympäristö- ja terveystvaatimukset

013 Ei-sallitut aineet kahvinkeitin elintarvikkeiden kanssa kosketuksissa olevissa komponenteissa

Vaatus koskee Joutsenmerkityn kahvipalvelun kahvikoneita ja kylmäkaappeja. Vaatus koskee myös säiliökeitimiä ja perinteisiä espressokeittimiä.

Kahvikoneen komponentit tai varaosat, jotka ovat tai joiden on tarkoitus olla kosketuksissa elintarvikkeiden kanssa, eivät saa sisältää seuraavia aineita, materiaalista riippumatta:

- Kandidaattiluettelossa** mainitut aineet.
- Aineet, jotka kuuluvat EU:n virallisten luetteloiden mahdollisesti hormonitoimintaa häiritsevien aineiden luokkaan 1 tai 2 ja joiden hormonitoimintaa häiritseviä vaikutuksia tutkitaan tarkemmin.***
- Ftalaatit di-n-oktyyliftalaatti/DNOP (CAS:117-84-0) ja di-isoheptyyliftalaatti/DIHP (CAS: 41451-28-9)
- Halogenoidut orgaaniset yhdisteet, esimerkiksi orgaaniset klooriparafiinit, fluoriyhdisteet ja halogenoidut palonestoaineet
- Palonestoaineet, joita koskee jokin seuraavista riskilausekkeista, tai niiden yhdistelmä:
  - H350 (voi aiheuttaa syöpää)
  - H350i (voi aiheuttaa syöpää hengitettynä)
  - H340 (voi aiheuttaa geneettisiä vaurioita)
  - H360F (voi alentaa lisääntymiskykyä)
  - H360D (voi aiheuttaa sikiövaurioita)
  - H360Fd (voi alentaa lisääntymiskykyä, epäillään aiheuttavan sikiövaurioita)
  - H360Df (voi aiheuttaa sikiövaurioita, epäillään alentavan lisääntymiskykyä)
- Tina, kadmium, kromi VI ja elohopea sekä näiden yhdisteet

* Sisältyviksi aineiksi katsotaan kaikki tuotteessa mainitut aineet, myös raaka-aineisiin lisätyt aineet, mutta ei raaka-aineiden valmistuksessa syntyviä epäpuhtauksia. Epäpuhtauksia ovat tuotannon, sisältäen raaka-aineiden valmistuksen, jäämät, joiden pitoisuus valmiissa tuotteessa on alle 100 ppm (0,01 painoprosenttia, 100 mg/kg), mutta eivät aineet, joita on lisätty raaka-aineeseen tai tuotteeseen tietoisesti ja tarkoituksellisesti, pitoisuudesta riippumatta. Raaka-aineiden epäpuhtaudet, joiden pitoisuus raaka-aineessa on yli 1,0 %, katsotaan sisältyviksi aineiksi. Sisältyviksi aineiksi katsotaan myös aineiden tunnetut hajoamistuotteet.

Valmistajan vakuutus sisältyvistä aineista perustuen raaka-aineen valmistajalta/toimittajalta saatuun tietoon ja reseptiin ja saatavilla olevaan tuotteen tietoon. Mikäli tapahtuu kehitystä tai ilmenee uutta tietoa, tulee toimittaa päivitetty todistus Pohjoismaiselle Ympäristömerkinnälle.

*** Kandidaattilista on saatavana ECHA:n verkkosivustosta osoitteesta:
<http://echa.europa.eu/sv/candidate-list-table>*

**** Lisätietoja on saatavana osoitteesta:
http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm*

Vaatimusten täytyminen tulee osoittaa vuosiseurannalla Joutsenmerkin voimassaolon ajan vaatimuksen O3 mukaisesti.

Joutsenmerkkiä haettaessa:

Kahvikoneen valmistajan täyttämä ja allekirjoittama liite 1.

O14 Kahvikoneen vedenlaatu

Vaatus koskee Joutsenmerkityn kahvipalvelun kahvikoneita ja kylmäkaappeja, joiden elintarvikkeiden kanssa kosketuksissa olevat komponentit sisältävät lyijyä. Vaatus koskee myös säiliökeitin ja perinteisiä espressokeittimiä.

Kahvikoneen päästö ei saa ylittää 0,005 mg lyijyä/kg vettä, mitattuna sisään menevän ja ulos tulevan veden lyijypitoisuuden erotuksena. Kahvikone tulee testata EN 16889 mukaisesti, puolueettoman kolmannen osapuolen toimesta.

Jos akreditointia ei erityisesti edellytetä, testaus- tai analyysilaboratorion tulee täyttää standardin ISO 17025 yleiset vaatimukset koskien testaus- ja kalibrointilaboratorioiden laadunvarmistusta tai olla virallisesti GLP-hyväksytty analyysilaboratorio.

Puolueettoman kolmannen osapuolen testiraportti standardin EN 16889 mukaisesti.

Joutsenmerkin säännöt palveluille

Joutsenmerkittyjen palveluiden yhteydessä on käytettävä Joutsenmerkkilogoja, lupanumeroa ja ko. tuoteryhmän nimeä.

Alateksti 100 Kahvipalveluille on: Kahvipalvelu

Lisätietoa Joutsenmerkin säännöistä, maksuista ja logon käytöstä löytyy osoitteesta: <https://joutsenmerkki.fi/hakeminen/saannot-ja-ohjeet/>

Valvonta

Pohjoismainen ympäristömerkintä voi tarkastaa täyttyvätkö kahvipalveluiden Joutsenmerkkivaatimukset käyttöoikeuden myöntämisen jälkeen. Tämä voi tapahtua esim. valvontakäynnillä tai pistokoetarkastuksilla.

Jos osoittautuu, että luvanhaltija ei täytä vaatimuksia, käyttöoikeus voidaan peruuttaa.

Käyttöoikeuden voimassaoloaika

Pohjoismainen ympäristömerkintä hyväksyi Kahvipalveluiden kriteerit 5. marraskuuta 2015. Kriteerit ovat voimassa 31. joulukuuta 2020 saakka, kriteeriversio on 1.0.

Pohjoismainen ympäristömerkintälautakunta päätti 6. maaliskuuta tuoteryhmämäärittelyn laajennuksesta kahvipalvelutoimittajiin, joilla on erillinen sopimus kahvikoneelle (sisältäen huollon ja ylläpidon) ja kulutustavaroille. Uusi versio on 1.1.

Pohjoismainen ympäristömerkintä päätti 16.12.2019 pidentää kriteereitä 24 kuukaudella 31.12.2022 saakka. Uusi versio on 1.2.

Pohjoismainen ympäristömerkintä päätti 16.2.2021 pidentää kriteereitä 6 kuukaudella 30.6.2023 saakka. Uusi versio on 1.3.

Uudet kriteerit

Seuraavissa kriteeriversioissa arvioidaan muun muassa seuraavia alueita:

- Tuoteryhmän määrittely
- Kahvikoneen energiatehokkuutta koskevien vaatimusten tiukentaminen.
- Energiavaatimus perinteisille espressokeittimille.
- Vaatimusluettelo koskien kahvikoneen elintarvikkeiden kanssa kosketuksissa olevien komponenttien ei-sallittuja aineita sekä vaatimukseen sisältyvien komponenttien arviointi.
- Lyijyn kieltö kahvikoneen elintarvikkeiden kanssa kosketuksissa olevissa komponenteissa

Liite 1

Ei sallitut aineet kahvikoneen elintarvikkeiden kanssa kosketuksissa olevissa komponenteissa

Kahvikoneen valmistaja täyttää, lähetetään Pohjoismaiselle ympäristömerkinnälle.

Kahvikone, malli, tyyppi:

Varaosat, malli, tyyppi:

Vakuutamme parhaan tietomme mukaan, että kahvikoneen elintarvikkeiden kanssa kosketuksissa olevat komponentit tai varaosat eivät sisällä* seuraavia aineita:

- Kandidaattiluettelossa** mainitut aineet.
- Aineet, jotka kuuluvat EU:n prioriteettiluettelon mahdollisesti hormonitoimintaa häiritsevien aineiden luokkaan 1 tai 2 ja joiden hormonitoimintaa häiritseviä vaikutuksia tutkitaan tarkemmin.***
- Ftalaatit di-n-oktyyylftalaatti/DNOP (CAS:117-84-0) ja di-isoheptyyylftalaatti/DIHP (CAS: 41451-28-9)
- Halogenoidut orgaaniset yhdisteet, esimerkiksi orgaaniset klooriparafiinit, fluoriyhdisteet ja halogenoidut palonestoaineet
- Antibakteeriset aineet (sisältäen hopeaionit, nanohopea, ja nanokupari)
- Palonestoaineet, joita koskee jokin seuraavista riskilausekkeista, tai niiden yhdistelmä:
  - H350 (voi aiheuttaa syöpää)
  - H350i (voi aiheuttaa syöpää hengitettynä)
  - H340 (voi aiheuttaa geneettisiä vaurioita)
  - H360F (voi alentaa lisääntymiskykyä)
  - H360D (voi aiheuttaa sikiövaurioita)
  - H360Fd (voi alentaa lisääntymiskykyä, epäillään aiheuttavan sikiövaurioita)
  - H360Df (voi aiheuttaa sikiövaurioita, epäillään alentavan lisääntymiskykyä)
- Tina, kadmium, kromi VI ja elohopea sekä näiden yhdisteet

* Sisältyviksi aineiksi katsotaan kaikki tuotteessa mainitut aineet, myös raaka-aineisiin lisätyt aineet, mutta ei raaka-aineiden valmistuksessa syntyviä epäpuhtauksia. Epäpuhtauksia ovat tuotannon, sisältäen raaka-aineiden valmistuksen, jäämät, joiden pitoisuus valmiissa tuotteessa on alle 100 ppm (0,01

painoprosenttia, 100 mg/kg), mutta eivät aineet, joita on lisätty raaka-aineeseen tai tuotteeseen tietoisesti ja tarkoituksellisesti, pitoisuudesta riippumatta. Raaka-aineiden epäpuhtaudet, joiden pitoisuus raaka-aineessa on yli 1,0 %, katsotaan sisältyviksi aineiksi. Sisältyviksi aineiksi katsotaan myös aineiden tunnetut hajoamistuotteet.

Vaatimuksen täyttyminen vakuutetaan parhaan tietämyksen ja tiedon mukaisesti. Mikäli tapahtuu kehitystä tai ilmenee uutta tietoa, tulee toimittaa päivitetty todistus Pohjoismaiselle Ympäristömerkinnälle.

** Kandidaattilista on saatavana ECHA:n verkkosivustosta osoitteesta:

<http://echa.europa.eu/sv/candidate-list-table>

*** Lisätietoja on saatavana osoitteesta:

http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm

Kahvinkoneen valmistaja:

Paikka ja päiväys	Yritys
Nimenselvennys	Puhelinnumero
Yhteyshenkilö, allekirjoitus	

Liite 2

Puhdistusaineiden sisältämät aineet

Puhdistusaineen valmistajan vakuutus:

Tuotteen nimi: _____

Puhdistusaineen sisältämät aineet*:

	Kyllä	Ei
Alkyyliifenolietoksyylaatit (APEO) ja niiden johdannaiset (APD)	☐	☐
Dialkyyliidimetyyliammoniumkloridi (DADMAC)	☐	☐
Lineaariset alkyylibentseenisulfonaatit (LAS)?	☐	☐
Reaktiiviset klooriyhdisteet?	☐	☐
Hopeananohiukkaset?	☐	☐
Erityistä huolta aiheuttavat aineet (SVHC)	☐	☐
PBT- ja vPvB- aineet on määritelty REACH-asetuksen liitteessä XIII (CLP-asetus 1907/2006), http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:396:0001:0849:FI:PDF	☐	☐

* Sisältyviksi aineiksi katsotaan kaikki tuotteessa mainitut aineet, myös raaka-aineisiin lisätyt aineet, mutta ei raaka-aineiden valmistuksessa syntyviä epäpuhtauksia. Epäpuhtauksia ovat tuotannon jäämät, joiden pitoisuus valmiissa tuotteessa on alle 100 ppm (0,01 painoprosenttia, 100 mg/kg), mutta eivät aineet, joita on lisätty raaka-aineeseen tai tuotteeseen tietoisesti ja tarkoituksellisesti, pitoisuudesta riippumatta. Raaka-aineiden epäpuhtaudet, joiden pitoisuus raaka-aineessa on yli 1,0 %, katsotaan sisältyviksi aineiksi. Sisältyviksi aineiksi katsotaan myös aineiden tunnetut hajoamistuotteet.

Vaatimuksen täytyminen vakuutetaan parhaan tietämyksen ja tiedon mukaisesti. Mikäli tapahtuu kehitystä tai ilmenee uutta tietoa, tulee toimittaa päivitetty todistus Pohjoismaiselle Ympäristömerkinnälle.

Puhdistusaineen valmistaja:

Paikka ja päiväys	Yritys
Nimenselvennys	Puhelinnumero
Yhteyshenkilö, allekirjoitus	

Liite 3

Sosiaalisen vastuullisuuden merkintöjä koskevat vaatimukset

Seuraavat vaatimukset koskevat hyväksyttäviksi katsottavia sosiaalisen vastuullisuuden merkintöjä:

- 1) Sertifiointijärjestelmän tulee olla International Social and Environmental Accreditation and Labelling Alliance (ISEAL) -liiton täysi jäsen standardien luotettavan kehittämisen takaamiseksi.
- 2) Sertifiointi tulee olla pätevän ja puolueettoman kolmannen osapuolen suorittama.
- 3) Sertifiointijärjestelmän tulee noudattaa standardia, joka sisältää tuotannon työoloja ja työehtoja koskevat eettiset tai yhteiskunnalliset vaatimukset.

Pohjoismainen ympäristömerkintä voi vaatia hakemuksen käsittelyn aikana lisädokumentaatiota edellä mainittujen vaatimusten täyttymisen määrittämiseksi.

Edellä mainitut vaatimukset täyttäviä sertifiointielimiä ovat UTZ Certified, Fair Trade sekä Sustainable Agriculture Network - Rain Forest Alliance (SAN-RA).